

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГІРСЬКОЛИЖНОГО ТУРИЗМУ

У статті розглядаються питання розвитку гірськолижного туризму в Україні та світі. Розкриваються історичні аспекти розвитку гірськолижного туризму, географічні регіони, особливості інфраструктури для гірськолижного туризму, етапи створення гірськолижного туру. Визначено сучасні проблеми розвитку гірськолижного туризму в Україні.

Ключові слова: гірськолижний туризм, регіон, туристична інфраструктура.

The article deals with the development of ski tourism in Ukraine and the world. The historical aspects of the development of ski tourism, geographical regions, features of the infrastructure for ski tourism, stages of creating a ski tour are revealed. Modern problems of the development of ski tourism in Ukraine are identified.

Key words: ski tourism, region, tourist infrastructure.

Постановка проблеми. Гірськолижний туризм сьогодні – це не просто катання на лижах у гірській місцевості. На сучасному етапі розвитку гірськолижний туризм є досить динамічною діяльністю, яка розвивається відповідно до зростаючого попиту, як одна із класичних форм рекреації, відпочинку та фізичного оздоровлення населення [1]. На світовому рівні він є не лише престижним, а й дає змогу цікаво, винахідливо та корисно для здоров'я проводити вільний час [2].

Стан та перспективи розвитку гірськолижного туризму в Україні розглядались у працях П. О. Масляка [4], В. І. Капаціла [2, Ю. Л. Дехтяр, С. В. Качала [1], В. В. Падус [6] та інших. Разом з тим, аналізу стану та перспектив розвитку гірськолижного туризму в Україні в науковій літературі досить мало, що викликає науковий інтерес до дослідження даної проблематики.

Мета роботи – дослідити сучасні тенденції розвитку гірськолижного туризму.

Виклад основного матеріалу. Гірськолижний туризм почав розвиватися не так давно. Аналіз історії гірськолижного туризму дозволяє зробити висновок про те, що це досить молода галузь туризму – від першопроходців-піонерів Джона «Снігоступа»

Томпсона, який в 1855 році доставляв пошту через крутий східний виступ Сьєрра-Невади до сучасних спеціальних видів масового відпочинку гірськолижників із забезпеченням необхідного комфорту.

Географія сучасного гірськолижного туризму охоплює популярні у світі країни для лижного і гірськолижного відпочинку – Австрія, Андорра, Франція, Швейцарія, Болгарія, Італія, Словаччина, Туреччина, Фінляндія, Швеція, Норвегія. Також популярними гірськолижними курортами є курорти Канади та Сполучених Штатів Америки. Набувають популярності гірськолижні напрямки до Румунії, Чехії, Словенії, Іспанії, Ізраїлю, Індії, Японії [4].

Серед найбільш освоєних і популярних гірськолижних курортів Європи є Альпійський регіон. Тут розміщені найдавніші гірськолижні траси з найбільш розвиненою туристичною інфраструктурою для гірськолижного відпочинку. Розвитку міжнародного туризму в Альпійському регіоні сприяє його вигідне транспортно-географічне положення та зручна транспортна доступність. Це приваблює іноземних туристів до європейських країн [5].

Найбільш популярним місцем розвитку гірськолижного туризму в Україні є Українські Карпати. Карпатський регіон – одне з небагатьох місць в Європі, що має потенціал для розвитку зимових видів відпочинку та приваблює туристів. Серед найбільш популярних місць – Буковель, Славське, Драгобрат, гори Красія (Закарпаття), Вишків та інші. Популярністю також користуються Яблуниця, Ворохта, Шешори, Тюдів, Ізвоаре, Могоша [3].

Інфраструктура Карпатського регіону характеризується наявністю гірськолижних витягів, облаштованих гірськолижних трас, придатних для катання на лижах і сноубордах, розрахованих як на початківців та дітей, так і на любителів та професіоналів. Розвиток гірськолижної галузі сприяє розвитку туризму в цілому, а також створенню додаткових послуг для відпочиваючих, зокрема – пунктів прокату гірськолижного та туристичного спорядження, пунктів громадського харчування, організації дозвілля та активного відпочинку для туристів [1; 2; 6].

Сучасні тенденції розвитку гірськолижного туризму в Україні мають певні складності, обтяжені воєнними діями в державі. Воєнний стан зменшив кількість туристів в Україну, що негативно позначилося на туристичному бізнесі. Прослідковується також

проблема глобального потепління, що призводить до нестачі або відсутності снігу. Це також позначається на тривалості гірськолижного сезону. Все це вимагає від туристичної сфери України бути готовою до сучасних викликів для налагодження комплексної системи організації сучасних туристичних послуг в гірськолижному туризмі.

По створенню турпродукту гірськолижний туризм відноситься до капіталомістких і трудомістких видів туризму, оскільки до програми відпочинку включаються додаткові заходи з лікувально-оздоровчого, рекреаційного, спортивного туризму, анімаційні заходи тощо.

Робота туроператора включає планування та побудову маршруту, розміщення туристів, їх трансфер, розрахунок калькуляції, робота з партнерами. Розробка програми гірськолижного туру поділяється на декілька етапів. На першому розробляється концептуальна програма, яка містить основну інформацію про маршрут і перелік заходів. Другий етап передбачає складення графіка програми відпочинку з розбивкою по днях і годинах. Заздалегідь досить важко визначити конкретні графіки роботи гірських лижних трас, години катання, передбачити погодні умови. Третій етап – калькуляція витрат.

Висновки. Гірськолижний туризм є перспективною галуззю, яка постійно розвивається у світі. Україна має значний потенціал для розвитку гірськолижного туризму. Основними проблемами сучасного розвитку гірськолижного туризму в Україні є воєнний стан, що перешкоджає розбудові туристичної інфраструктури та відвідуванні країни туристами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дехтяр Ю. Л., Качала С. В. Вдосконалення інфраструктури туристичного комплексу Славське. *Індустрія туризму і гостинності: досвід, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнародної наук.-практ. конференції (м. Суми 18 – 19 квітня 2019 р. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 126 – 130.
2. Капаціла В. І. Розвиток гірськолижного туризму у Західному регіоні України. Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи: наук. моногр. / за заг. ред. М. Лук'янченка, В. Куриш [та ін.]. Дрогобич, 2009. С. 177–182.
3. Карпатський центр розвитку туризму URL: http://ruralcarpathians.com/uk/girskolyzhnyj_turyzm.html
4. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 343 с.
5. Патійчук В., Прокопчук В. Особливості розвитку гірськолижного туризму в Альпійському туристично-рекреаційному регіоні. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* URL:

<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15303>

6. Подус В. В. Особливості правового регулювання гірськолижного туризму в Україні. Стант і перспективи сучасного туризму. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. С. 124 – 129.